

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-55>

УДК 339.732

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

EVALUATION OF THE ACTIVITIES OF FOREIGN BANKS IN UKRAINE

Тихий Олексій Геннадійович

аспірант кафедри,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3583-3104>**Tykhyi Oleksii**

Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman

У статті проаналізовано діяльність іноземних банків в Україні, вивчено їх стратегії розвитку, вплив на національний банківський сектор та визначено їх роль в стабільності та розвитку української фінансової системи. Встановлено, що іноземний капітал відіграє ключову роль у розвитку вітчизняної банківської системи, акцентовано його значущість для загальної стабільності фінансового сектора країни. Виявлено, що іноземні банківські групи контролюють приблизно третину активів, власного капіталу, та інших ключових показників банківської системи України. Встановлені під час дослідження тренди, основні напрямки та ціннісні принципи стають ключовими для майбутнього відслідковування ситуації. Акцентована увага на важливості подальших наукових робіт, спрямованих на аналіз діяльності банків із зарубіжним капіталом, зокрема у контексті післявоєнного відновлення та забезпечення стабільності банківської системи України.

Ключові слова: іноземні банки, група іноземних банківських груп, банківська система, банки, фінансові показники діяльності іноземних банків.

The purpose of this article is to provide a comprehensive analysis of the operations of foreign banks in Ukraine, to study their development strategies, to examine their impact on the national banking sector, and to determine their role in the stability and development of the Ukrainian financial system. In the process of drafting this article, we employed a combination of universal and specific methods of economic analysis. Specifically, methodologies of theoretical deepening were utilized: analytics, abstract logical reasoning (to substantiate approaches to evaluating the efficiency of banking operations), methods of economic statistics (for analyzing the performance results of foreign banks between 2018 and 2023), methods of comparative analysis, and scientific integration (to systematize data on the number of operational foreign banks in Ukraine from 2018 to 2023). Additionally, graphical methods were used to illustrate the findings. It was established that foreign capital plays a pivotal role in the development of the domestic banking system, emphasizing its importance for the overall financial stability of the country. Foreign banking institutions in Ukraine are primarily associated with developed European nations such as Austria, France, the UK, etc. It was found that the presence of foreign banks in the national market can have both positive and potentially negative effects on the Ukrainian economy. Foreign banking groups control approximately one-third of the assets, equity, and other key indicators of Ukraine's banking system. These groups typically focus on corporate sector lending, particularly large enterprises, following a profit-maximizing strategy. Foreign banks demonstrated high profitability indicators while adhering to the economic regulations of the National Bank of Ukraine, attesting to their contribution to maintaining system stability. Trends, main directions, and value principles identified during the research become crucial for future monitoring of the situation. Emphasis is placed on the importance of further academic work aimed at analyzing the operations of banks with foreign capital, especially in the context of post-war recovery and ensuring the stability of the Ukrainian banking system.

Keywords: foreign banks, group of foreign banking entities, banking system, banks, financial performance indicators of foreign banks.

Постановка проблеми. У контексті глобалізації та посилення міжнародних економічних зв'язків актуальним стає питання інтеграції України в світовий фінансовий простір.

Однією з ключових характеристик цього процесу є активне проникнення іноземних банків на український ринок. Оцінка діяльності цих банків, їх впливу на національну банківську

систему, їх ролі у формуванні інвестиційного клімату країни має вирішальне значення для розробки державної фінансово-економічної політики.

Іноземні банки привносять в українську банківську систему свій досвід, технології, стандарти обслуговування та підходи до ризик-менеджменту. З одного боку, це сприяє підвищенню конкурентоспроможності та якості банківських послуг, розвитку фінансової інфраструктури країни. З іншого - виникає питання про вплив іноземних банків на стабільність національної банківської системи, їх роль в основних макроекономічних процесах.

В сучасній структурі банківської системи України банки, що належать іноземним фінансовим групам, займають значущу частку. Враховуючи, що банки з іноземним капіталом часто відрізняються кращими показниками капіталізації та обсягом активів, їхній внесок потребує детального аналізу

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання зародження та роботи банків із зарубіжним капіталом, а також їх взаємодія із національною банківською структурою та економікою в цілому, висвітлюються в наукових роботах таких вчених, як Савлук М., Чуб О., Козьменко О. В., Шаповалов А. та інші. Окремі пропозиції, спрямовані на оптимізацію регулювання іноземних банків та посилення позитивного впливу іноземного капіталу на банківську сферу України, розроблено у дослідженнях Івасів І. Б. [1; 2]. Аспекти залучення та ефективного використання іноземних інвестицій в країнах із перехідною економікою, а також їх вплив на євроінтеграційний процес, були розглянуті в працях професора Макухи С. М. [3]. Особливо актуальним стало вивчення впливу іноземних банків на роботу банківської системи під час пандемії COVID-19, до чого зокрема звернулися Гордієнко Л. А. та Сарана Л. А. [4] Приказюк Н. В. [5] і Бездітко Ю. М. зосередилися на аналізі реальних показників іноземних банків в Україні. Дзюблюк О. В., Владимир О. М. [6] та Хома І., Папірник С. [7] займалися порівнянням діяльності національних та іноземних банків. Щуревич О. І. [8] вивчала аспекти регулювання цих банків. У дослідженні Б. Дейджа, Л. Голдберга та Д. Кінні показано, що зарубіжні банки зазвичай видають більше кредитів порівняно з місцевими банками [9]. Варто відмітити, що питання банківської системи в умовах великих військових конфліктів досліджували науковці на зразок Прокопенко Н. і Мирончук В. [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на наявність значної кількості публікацій, проблеми існування та діяльності банків іноземних груп не втрачають своєї актуальності зважаючи на трансформаційні перетворення та загально-економічну нестабільність. Крім того, необхідно детально вивчити динаміку основних показників, визначити причини їх нестабільності та ідентифікувати основні тенденції та прогнози їх діяльності у майбутньому. Нинішні складні обставини, в яких опинився банківський сектор України через різні виклики, акцентують на необхідності глибшого дослідження ролі іноземного капіталу в динаміці банківської системи країни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексний аналіз діяльності іноземних банків в Україні, вивчення їх стратегій розвитку, впливу на національний банківський сектор та визначення їх ролі в стабільності та розвитку української фінансової системи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Після дворічної реалізації Стратегії Національного банку, що розроблена до 2025 року, в 2023 році її осучаснили у зв'язку з глобальним військовим конфліктом, ініційованим Росією. У модифікованій Стратегії відображено виклики та реалії, зумовлені діями Росії для фінансового сектору України. Основне завдання макропруденційної стратегії НБУ – забезпечення фінансової стабільності, яка передбачає ефективне виконання фінансового посередництва, операцій з платежами та здатність протистояти кризовим обставинам, що є особливо важливим під час військових дій [11]. Порівнюючись із західними стандартами, українська банківська система має значні резерви в аспекті капіталізації. Це наголошує на важливості зміцнення капіталовкладень наших банків, за допомогою таких заходів, як атракція субординованих позик, конверсія активів акціонерів, випуск додаткових акцій або сприяння злиттям та поглинанням [12].

Протягом останніх років український банківський ринок зазнав значних перетворень, в тому числі через активне надходження іноземних банків. Для забезпечення стійкості цих банків на національному ринку та ефективного нагляду за їхніми операціями необхідно систематично вивчати їх фінансову діяльність та впроваджувати комплексні методики оцінювання. Тому наша наступна мета – детальний аналіз ситуації з іноземними банками в Україні.

Дані, наведені на рисунку 1, вказують на те, що головними перевагами інтеграції нашої банківської системи до світового ринку є її прогрес та привабливість іноземних інвестицій. Слід зазначити, що зарубіжні банкові групи стали опорою для банківської системи України під час 2014 річної кризи. Незважаючи на військовий конфлікт та вплив пандемії COVID-19, вони продовжують сприяти стабільності нашого банківського сектора.

Тим не менше, присутність зарубіжних банків в Україні може мати й негативні наслідки, зокрема можливе домінування на ринку, втрата незалежності в монетарній сфері, ускладнення контролю за банками, зростання чутливості до глобальних фінансових рухів та збільшення ступеня контролю з боку іноземців. Всі ці аспекти можуть стати загрозою не тільки для банківського сектору, але й для фінансової рівноваги країни як такої [7].

Від 2015 року (див. рис. 1) спостерігається істотне зниження кількості банків, особливо державних, через ряд причин. Вплив на це мали економічна криза, втрати активів у зонах конфлікту та політика НБУ з посилення нагляду за банківською діяльністю. Найзначущіше скорочення зафіксовано між 2015 і 2018 роками, коли кількість банківських установ впала майже в два рази. З останнього часу кількість банків систематично зменшується. Найбільше ця кількість скоротилася у 2016 році – на 46 банків. В наступні роки цей показник знижувався на 2–4 банки щорічно.

Після повного введення в дію Угоди про асоціацію між Україною та ЄС 1 вересня 2017 року, що забезпечило перехід відносин з ЄС до етапу політичної асоціації та глибокої економічної інтеграції, число іноземних банків у Україні зросло з 17 у 2017 році до 23 у 2019 році, зараз же їх 22. Щодо банків з частковим іноземним капіталом, їхній обсяг за період з 2013 року плавно зменшувався на 1–2 одиниці щорічно, однак у 2019 році показник повернувся до свого попереднього рівня. На сьогодні в Україні працює 30 таких банків.

Європейський досвід у реформуванні банківської галузі надав імпульс для зміцнення та капіталізації банківської системи України після фінансових потрясінь 2014–2015 років. Така перебудова зробила її більш стійкою до економічних викликів, пов'язаних з конфліктом з Росією. До 2023 року діючі банки демонстрували позитивні фінансові показники, велику ліквідність та надійність. Політика НБУ, прийнята під час конфлікту, виявилася корисною для фінансового сектору.

Згідно з рис. 2, видно збільшення обсягу іноземних інвестицій у банківському секторі на 4% за десять років, і загалом з 2008 року – на 20%. Щодо банків із 100% іноземного капіталу, їх частка зростає майже удвічі з 2013 року, досягаючи 33%. Проте дискусії щодо оптимального рівня іноземного капіталу в банківському секторі тривають. Зокрема, Голова АУБ вважає, що він не повинен перевищувати 30% [15]. Тоді як «Методичні рекомендації...»

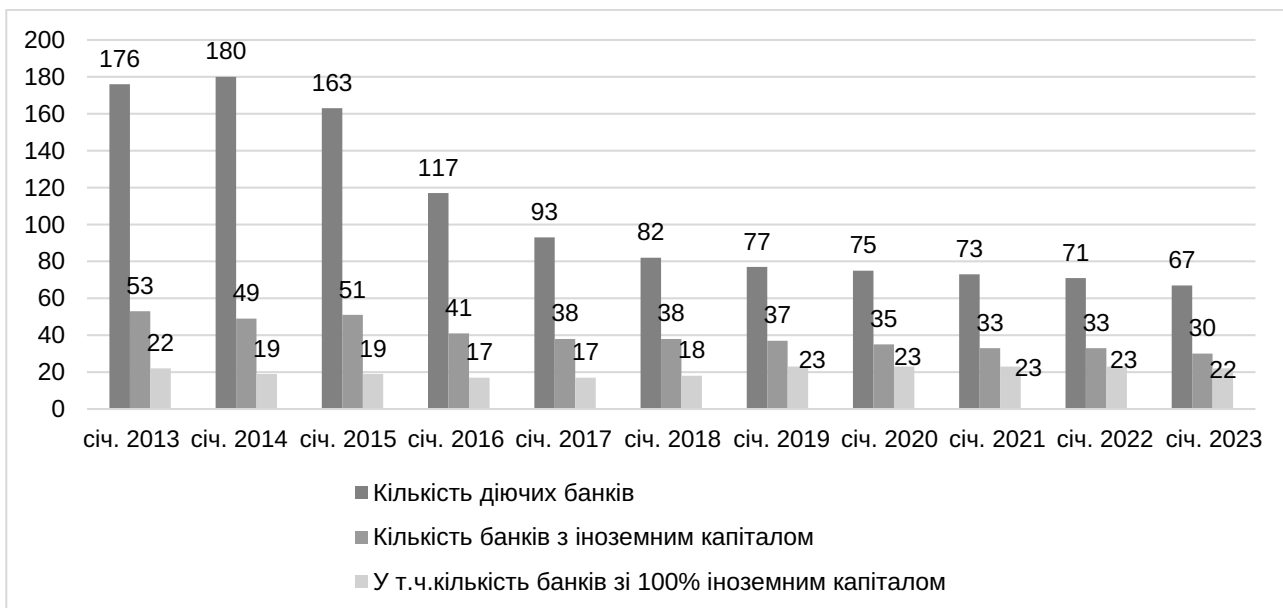

Рис. 1. Кількість банків в Україні за 2013–2023 рр.

Джерело: складено автором за матеріалами [14]

встановлюють цей показник на рівні 20–25%. За станом на 01.01.2023 р., 45% банківської системи становили іноземні інвестиції, що виходить за межі рекомендованого і може сигналізувати про ризики для фінансової стабільності країни [16].

Станом на 01.01.2023 р. частка іноземних інвестицій в банківському секторі України становила 45%, що виходить за межі встановлені "Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України" поріг в 40%, вказуючи на можливу небезпеку для банківської системи держави.

Необхідно відзначити, що відкриття доступу для української банківської системи до іноземних джерел фінансування сприяло зменшенню диспропорції між обсягом заощаджень та інвестиційними потребами. Іноземні банкові установи забезпечували фінансову стабільність не тільки через суттєві внески акціонерів та кооперацію з міжнародними фінансовими структурами, але й завдяки застосуванню комплексних антикризових стратегій. Пріоритетними діями іноземних банків стало зниження операційних витрат, проявляючись у скороченні алокацій на рекламу, маркетинг та адміністративне утримання. Цей процес був доповнений переглядом угод зі здачею в оренду приміщень, відображаючи тренди ринку нерухомості. Додатково, іноземні банкові установи ініціювали скорочення мережі банкоматів та філій.

Комітет НБУ, відповідальний за регулювання банківської діяльності та контроль платіжних систем, встановив критерії для різних категорій банків на 2021 рік. Згідно рішення від

5 лютого 2021 р., № 40 [17], вони поділяються на: банки з державною участю: де держава має більше 75% статутного капіталу; банки, що входять до іноземних банківських груп: з контрольними пакетами акцій у власності іноземних банків чи фінансових груп; приватні банки: де 50% або більше статутного капіталу належить одному або декільком приватним інвесторам. Ці категорії використовуються Нацбанком для аналізу української банківської системи. Тож для нашого дослідження ми теж будемо використовувати даний критерій та, відповідно, аналізувати банки, що входять до іноземних банківських груп в розрізі всієї банківської системи України.

Оцінюючи список та короткий опис банків іноземних банківських груп, які працюють в Україні виконавши нормативи НБУ станом на липень 2023 року та не є «спонсорами війни», відзначаємо, що основні банки із зарубіжним капіталом в Україні представляють такі європейські країни, як Австрія, Франція та Угорщина. Безпосередньо структурний розподіл зображено на рисунку 3.

Протягом останнього періоду більшість національних банків стикалася із проблемами фінансової стабільності, що спричинило перерозподіл депозитних ресурсів на користь кредитних установ із європейськими інвесторами, відзначаючи їх резистентність в умовах економічних викликів. Згідно актуальної статистики, із 14 аналізованих банків із іноземним капіталом, шість визнано одними з найбільш надійних в Україні. Станом на 08.2023, банки ІБГ контролюють приблизно 25% активів всього банківського сектора, сприяючи

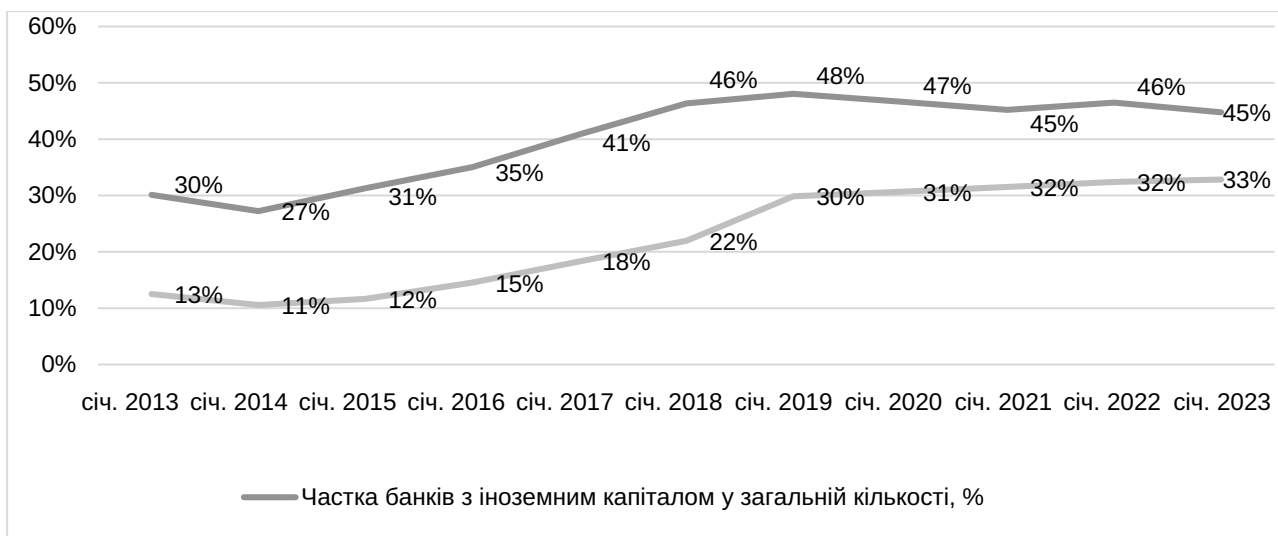

Рис. 2. Частка банків з іноземним капіталом 2013–2023 рр.

Джерело: складено автором за матеріалами [14]

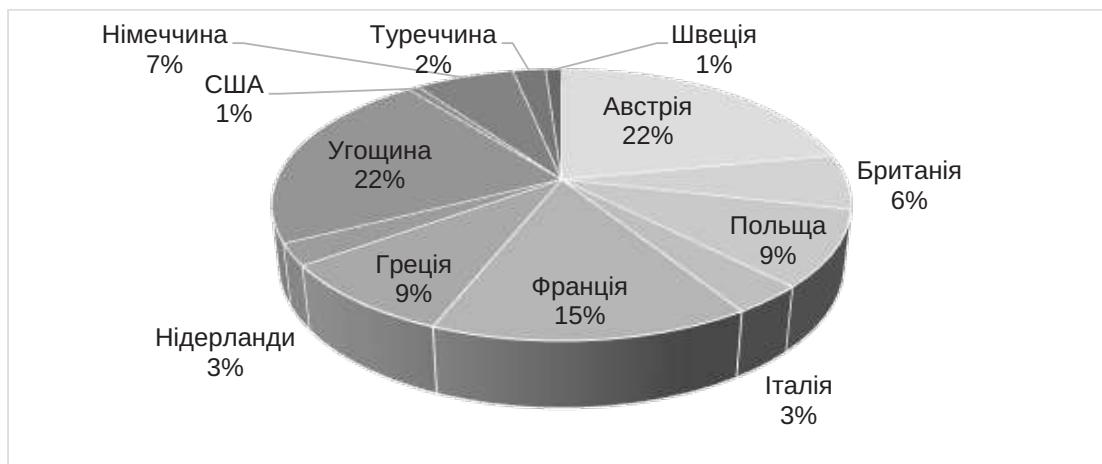

Рис. 3. Структурний розподіл бенефіціарів банків іноземних банківських груп станом на 08.2023 рік

Джерело: побудовано автором за даними [14]

його конкурентній спроможності. При цьому слід зазначити потенційний ризик, пов'язаний зі складом іноземного капіталу, адже значна його частина до 2023 року мала російське походження. Специфічно, АТ "Альфа-банк", який був афілійований з російською фінансовою групою, пройшов процедуру ребрендингу, отримавши назву Sense Bank і отримав статус системно значущого від НБУ. Банк має депозитний портфель, що включає 48 млрд грн депозитів фізосіб (близько 6% загального депозитного обсягу країни) та 24 млрд грн корпоративних ресурсів, обслуговуючи 2,6 млн індивідуальних клієнтів, 55 тис. компаній та 88 тис. підприємців [18].

Проведемо детальний аналіз ключових параметрів БСУ за даними на 08.2023 року. Досліджуючи статистичну інформацію варто зазначити, що банки, в яких присутня державна участь, мають домінуючу позицію у банківському секторі. (Таблиця 1) Вони контролюють найбільший обсяг активів та капіталу та відповідають за понад половину прибутку всього банківського сектору.

В цьому контексті важливо відзначити роль АТ «КБ «Приват-Банк», який володіє часткою у 26% від загального капіталу банківської системи країни. Отже, у випадку його продажу іноземному інвестору існує реальний ризик для стабільності та незалежності національної банківської системи України.

Банки, що входять до іноземних банківських груп, займають друге місце по обсягу ключових показників, з часткою активів та капіталу відповідно 27% і 31%. Їх прибутковість формує приблизно 24% загального при-

бутку банківського сектору. Це свідчить про те, що національний бюджет втрачає майже третину податкових надходжень, які могли б забезпечити вітчизняні банки.

Що стосується кредитної політики іноземних банків, вони зосереджені на так званій стратегії збирання вершків, надаючи перевагу кредитуванню юридичних осіб, особливо великих корпорацій. В порівнянні з цим, кредитування фізичних осіб є менш пріоритетним для них. Основна причина цього полягає в тому, що кредити для юридичних осіб, як правило, значно перевищують за сумою кредити для окремих фізичних осіб.

З аналізу даних за 2019 рік випливає, що у порівнянні з 2018 роком обсяг активів іноземних банків зазнав невеликих змін, зі зменшенням менше ніж на 1%. Проте у 2020 році динаміка активів виявилася позитивною, показуючи річний приріст на 18%. У 2021 році ця тенденція збереглася, із зростанням активів на 11%. Та 2022 рік демонструє загальмування цього позитивного тренду, а 2023 рік уже вказує на річне зменшення активів на 1%. Загалом протягом п'яти років активи іноземних банків зросли на 38%.

В аналізі активів окремих банків іноземних груп станом на 2023 рік, варто виділити чотири ключові фінансові установи, де частка кожної з них становить понад 10% від загальних активів іноземних банківських груп. Це АТ "Райффайзен Банк Аваль", АТ "Укрсиббанк", АТ "Креді Агріколь банк", та АТ "ОТП банк". Сумарно ці фінансові установи формують приблизно 72% активів іноземних банківських груп. У контексті загальних акти-

Таблиця 1

**Основні показники банківської системи України
станом на 08.2023 в розрізі груп банків, визначених НБУ**

Група банків	чисті активи		власний капітал		чистий прибуток		кредити надані			
							юридичними особами		фізичними особами	
	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%
Банки з державною часткою	1394 071	53%	132 864	47%	53 207	64%	258 416	51%	77742	56%
Банки іноземних банківських груп	706 806	27%	87 961	31%	19 613	24%	135 343	27%	16141	12%
Банки з приватним капіталом	519 415	20%	62 540	22%	10 357	12%	111 955	22%	45 899	33%
Всього	2620 291	100%	283 366	100%	83 178	100%	505 714	100%	139782	100%

Джерело: розраховано автором за даними [19]

вів банківської системи України, кожен з цих банків має частку, яка перевищує 3%, а їхній сумарний вклад у систему досягає 18,2%.

На основі аналітичного дослідження динаміки фінансових показників можна відзначити наступне: у 2019 році загальні зобов'язання банків, які входять до складу іноземних банківських груп, демонстрували позитивну динаміку зі зростанням на 5%. Проте 2020 рік виявився рекордним у контексті динаміки зобов'язань із зростанням на 27%. Починаючи з 2021 року, спостерігається стабілізація зростання зобов'язань, хоча темпи зростання стали помірнішими (16% у порівнянні з 2020 роком). У 2022 році тенденція до помірною зростання зберігалася, індикуючи збільшення на 14% у порівнянні з 2021 роком. Загальна зміна у фінансових зобов'язаннях за період 2018–2023 років становить приріст у 265 893,9 млн грн, що відображає збільшення на 75%. У контексті розподілу ринкових часток серед банків, що входять до іноземних банківських груп протягом 2018–2023 років, АТ "Райффайзен Банк Аваль" посідає лідируючі позиції. Його частка становить від 19% до 26% серед банків іноземних груп і від 5% до 7% у загальному контексті банківської системи.

На підставі проведених досліджень можна констатувати, що показник прибутку після оподаткування переживав зміни протягом вивченого періоду. Аналіз даних 2022 року вказує на те, що банківська система України зазнала стагнації, реагуючи негативно

на посилення військової агресії Росії проти України. Дані свідчать, що близько половини банків, що належать до іноземних груп, зареєстрували втрати в 2022 році, хоча до цього вони демонстрували імпресивне фінансове зростання. Сумарний фінансовий результат банків іноземних груп в 2018 році досяг 3 618,9 млрд грн, тоді як у 2021 році ця цифра зросла до 22 250,1 млрд грн.

У 2019 році ми спостерігали зростання на астрономічні 425% порівняно з показниками 2018 року, і у 2021 році показник прибутку зріс на 78% у порівнянні з 2020 роком, що відображає позитивну тенденцію. Якщо розглянути період з 2018 по 2023 роки, прибуток зріс на вражаючі 442% (з 3 618,9 млрд грн до 19 613 161 млн грн у серпні 2023 року).

Отже, можна констатувати, що функціонування іноземних банківських груп на території України за останні роки демонструє стійкий розвиток. Цей висновок підкріплюється графічним зображенням, що відображає динаміку змін у розмірі активів, зобов'язань та фінансового результату (рис. 4).

В рамках оцінки банківської діяльності ми розглядали рентабельність капіталу для різних груп банків. З даних, представлених на рисунку 5, видно, що після 2018 року в Україні спостерігались коливання в показниках рентабельності, які стали результатом ряду макроекономічних, політичних шоків та військового конфлікту, призвівши до системної банківської кризи. Але за даними на серпень 2023 року, іноземні банки показали ROE на

рівні 22%, що свідчить про їх стабільність та відновлення діяльності на українському ринку. Приватні банки також демонструють показник рентабельності вище встановленого стандарту в 15%. Найменший негативний вплив кризи відчули державні банки.

Враховуючи ці дані, можна стверджувати, що іноземні банківські групи зберегли своє присутність на українському ринку навіть після кризи 2022 року. Вони не тільки уникли відходу після очищення системи від проблемних банків, але й сприяли її стабілізації та продовжують покращувати свою діяльність.

Рентабельність активів (ROA) необхідно розглядати як не лише внутрішній показник стратегії та політики банку, але й як індикатор ефективності діяльності його менедж-

менту [20]. У цьому контексті ми провели аналіз рентабельності активів банків іноземних банківських груп за 2018–2023 років, що дає змогу відзначити, що у серпні 2023 року максимальний рівень рентабельності активів спостерігався в таких фінансових установах як АТ "Сітібанк", АТ "Кредит Європа банк" та АТ "ОТП банк", де відповідні показники склали 5,723%, 5,50% та 3,50%. З іншого боку, АТ "Правекс банк" та АТ "Кредитвест банк" демонстрували рентабельність активів на рівні менше 1% у зазначеному періоді.

Тож, особливо слід звертати увагу на те, що присутність на українському ринку міцних банків із зарубіжним капіталом, що пропонують доступні кредитні ресурси та якісне обслуговування клієнтів, може зміцнити своє

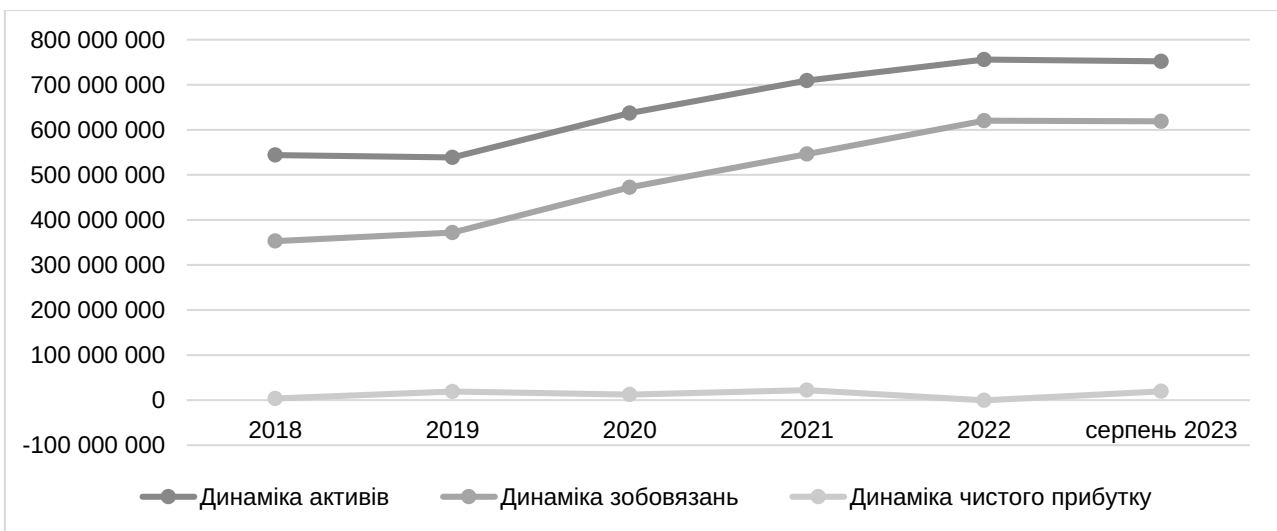

Рис. 4. Динаміка змін активів, зобов'язань, чистого прибутку іноземних груп банків
Джерело: розраховано автором за даними [14; 19]

Рис. 5. Динаміка рентабельності капіталу банків у 2018–2023 рр.
Джерело: розраховано автором за даними [14; 19]

положення у керуванні напрямками та процесами використання кредитних ресурсів у секторі реальної економіки. Це, у свою чергу, може зменшити здатність не лише місцевих комерційних банків, але й НБУ втручатися в розвиток української економіки. Головне, про що слід говорити, це те, що банківський капітал, незалежно від того, внутрішній він чи міжнародний, якщо діє в Україні, повинен сприяти продуктивному розвитку національної економіки у відповідності до стратегічних напрямів, встановлених урядом.

Слід підкреслити, що враховуючи велику частину іноземних інвестицій у банківській системі України, стратегічно важлива є добре структурована державна політика регулювання банків із зарубіжним капіталом. Ця політика, серед іншого, включає такі кроки: моніторинг джерела банківських інвестицій, вивчення цілей входження зарубіжних банків, щоб запобігти спекулятивним намірам, аналіз фінансових даних матиць банків з метою уникнення "імпорту" фінансових ризиків до національного банківського сектору, посилене спостереження за діяльністю банків, що належать компаніям із офшорних регіонів і так далі. Водночас важливо зауважити, що встановлення будь-яких не виправданих вимог до банків із зарубіжним капіталом може сприйматися як дискримінаційні дії, що, у свою чергу, може призвести до масового виведення капіталу.

Висновки. Присутність іноземного капіталу в економічній системі країни може свідчити про макроекономічну стабільність та підвищений інтерес інвесторів до інституційної струк-

тури держави. При цьому політична стабільність нації має більше значення для інвесторів, ніж рівень демократизації. Інтеграція іноземних банків у національний фінансовий сектор може мати позитивні економічні наслідки, але важливо забезпечувати умови рівноправної конкуренції для місцевих фінансових установ. Отже, необхідно розуміти, що первинною метою іноземних інвесторів є забезпечення вищої дохідності для їх акціонерів, а не стратегічний розвиток країни-господарки.

Статистичний аналіз свідчить, що провідні банківські установи із зарубіжним капіталом в Україні асоціюються з такими європейськими державами як Австрія, Франція, Велика Британія та ін. Результати аналізу показують, що іноземні банківські групи формують приблизно третину загального портфелю активів, власного капіталу та інших ключових показників національної банківської системи. Їх стратегія часто концентрується на кредитуванні корпоративного сектору, зокрема крупних компаній. Також слід відзначити, що показники рентабельності цих банків в рамках економічних нормативів, встановлених НБУ ілюструють їх внесок у збереження стабільності банківської системи.

Враховуючи сучасний контекст та комплексність викликів перед банківською системою, акцентується необхідність продовження дослідницької роботи з питань діяльності банків із зарубіжним капіталом. Це особливо важливо для післявоєнного відновлення економіки України, враховуючи потребу оптимізації методів регулювання та збереження стабільності банківської системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Івасів І. Фінансова стійкість банків в умовах високої волатильності ринків. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 2 (118). С. 48–53.
2. Івасів І., Корнилюк І. Вплив іноземних банків на банківську систему України. *Вісник НБУ*. 2011. № 10. С. 34–41.
3. Макуха С. М. Інноваційність іноземних інвестицій – чинник модернізації перехідної економіки. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. 2011. № 5. С. 30–40.
4. Гордієнко Л. А., Сарана Л. А. Сценарії функціонування банківської системи України в умовах пандемії COVID-19. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2021. № 29. С. 75–81. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V29\(2021\)-12](https://doi.org/10.31521/modecon.V29(2021)-12) (дата звернення: 4.10.2023).
5. Приказюк Н., Сацюк М. Банки з іноземним капіталом в Україні : суперечності та перспективи розвитку. *Економічний аналіз*. Том 30. № 1. Частина 1. 2020. С. 183–191. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.01.183> (дата звернення: 5.10.2023).
6. Дзюблик О., Владимир О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків. *Вісник НБУ*. 2014. № 5. С. 26–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_5_16 (дата звернення: 1.10.2023).
7. Хома І. і Папірник С. Вплив іноземного капіталу на стабільність банківської системи України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. DOI: [10.32782/2524-0072/2022-43-10](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-10) (дата звернення: 1.10.2023).

8. Щуревич О. І. Проблеми функціонування та регулювання банків з іноземним капіталом в Україні. *Стратегія економічного розвитку України*. 2016. № 38. С. 97–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/seru_2016_38_11 (дата звернення: 25.09.2023).
9. Dages B. G., Goldberg L., Kinney D. Foreign and Domestic Bank Participation in Emerging Markets: Lessons from Mexico and Argentina. *Federal Reserve Bank of New York Economic Policy Review*. 2000. № 6 (3). P. 17–35.
10. Прокопенко, Н., Мирончук, В., та Шепель, І. Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33> (дата звернення: 25.09.2023).
11. Фінансова фортеця України: НБУ презентував нову Стратегію, сфокусовану на спротиві російській агресії та відновленні країни. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy> (дата звернення: 1.10.2023).
12. Колодізев О. М, Лесик В. О., Коцюба О. В. Підвищення рівня капіталізації вітчизняної банківської системи: хронологія змін, вимог та формування прогнозів на прикладі банків з іноземним капіталом. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 13. С. 511–516.
13. Лесик В. О. Формування прогнозів щодо рівня капіталізації вітчизняних банків з іноземним капіталом. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи» (Полтава, 10 листопада 2016 р.)*. Полтава : ПолтНТУ, 2016. С. 236–238.
14. Національний банк України. Основні показники діяльності банків України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 15.09.2023).
15. Сугоняко О. А. Уроки банківської кризи 2008-2009 років і шляхи стратегічної трансформації банківської галузі України: *Аналітична записка* URL: <http://www.aub.org.ua>. (дата звернення: 15.09.2023).
16. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: *Наказ Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277*. URL: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm (дата звернення: 15.09.2023).
17. Рішення про розподіл банків на групи № 40 від 5.02.2021 р. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_05022021_40_CCRB_PS (дата звернення: 15.09.2023).
18. Гордійчук Д. Український "Альфа-Банк" остаточно змінив назву на Sense Bank. 2022. № 12. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/12/1/694466/> (дата звернення: 19.09.2023).
19. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 09.2023).
20. Криклій О. А., Маслак Н. Г. Управління прибутком банку : монографія. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ». 2008. 136 с.

REFERENCES:

1. Ivasiv I. (2018). Finansova stijkist' bankiv v umovah vysokoji volatil'nosti ryнкiv [Financial stability of banks in conditions of high market volatility]. *Visnyk KNTUE – Bulletin of KNTUE*, vol. 2(118), pp. 48–53.
2. Ivasiv I., Kornyljuk I. (2011). Vplyv inozemnyh bankiv na bankivsku systemu Ukraїny [The impact of foreign banks on the banking system of Ukraine]. *Visnyk NBU – Bulletin of NBU*, vol. 10, pp. 34–41.
3. Makuha S. M. (2011). Innovacijnist' inozemnyh investycij – chynnyk modernizacїji perehidnoji ekonomiky [Innovativeness of foreign investments – a factor of modernization of the transitional economy]. *Visnyk Nacional'noji juridycnoji akademiji Ukraїny imeni Jaroslava Mudroho – Bulletin of the National Law Academy of Ukraine named after Yaroslav the Wise*, vol. 5, pp. 30–40.
4. Gordijenko L. A., Sarana L. A. (2021). Scenariji funkcionuvannja bankivs'koji systemy Ukraїny v umovah pandemiji COVID-19 [Scenarios of functioning of the banking system of Ukraine under conditions of the COVID-19 pandemic]. *Elektronne naukove fahove vydannja z ekonomichnyh nauk "Modern Economics" – Electronic scientific professional publication on economic sciences "Modern Economics"*, vol. 29, pp. 75–81. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V29\(2021\)-12](https://doi.org/10.31521/modecon.V29(2021)-12) (accessed 4.10.2023).
5. Prykazjuk N., Satsjuk M. (2020). Banky z inozemnym kapitalom v Ukraїni: superechnosti ta perspektyvy rozvytku [Banks with foreign capital in Ukraine: contradictions and development perspectives]. *Ekonomichnyj analiz – Economic Analysis*, vol. 30(1), pp. 183–191. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.01.183> (accessed 5.10.2023).
6. Dzublyk O., Vladymyr O. (2014). Inozemnyj kapital u bankivs'kij systemi Ukraїny: vplyv na rozvytok valjutnogo rynku ta dijal'nist' bankiv [Foreign capital in the banking system of Ukraine: impact on the development of the currency market and the activities of banks]. *Visnyk NBU DOI Bulletin of the National Bank of Ukraine*, vol. 5, pp. 26–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_5_16 (accessed 1.10.2023).
7. Khoma I. & Papirnyk S. (2022). Vplyv inozemnogo kapitalu na stabil'nist' bankivs'koji systemy Ukraїny [The impact of foreign capital on the stability of the banking system of Ukraine]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economics and Society*, vol. 43. DOI: [10.32782/2524-0072/2022-43-10](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-10) (accessed 1.10.2023).

8. Shchurevych O. I. (2016). Problemy funkcionuvannja ta reguljuvannja bankiv z inozemnym kapitalom v Ukrajinі [Problems of functioning and regulation of banks with foreign capital in Ukraine]. *Strategija ekonomichnogo rozvytku Ukrajinny – Strategy of Ukraine's economic development*, vol. 38, pp. 97–109. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/seru_2016_38_11 (accessed 25.09.2023).
9. Dages B. G., Goldberg L., & Kinney D. (2000). Foreign and Domestic Bank Participation in Emerging Markets: Lessons from Mexico and Argentina. *Federal Reserve Bank of New York Economic Policy Review*, no. 6(3), pp. 17–35.
10. Prokopenko, N., Myronchuk, V., & Shepel, I. (2022). Pryncypy funkcionuvannja bankivs'koji systemy Ukrajinny v umovah vijny [Principles of the functioning of the banking system of Ukraine under conditions of war]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economics and Society*, vol. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33> (accessed 25.09.2023).
11. Finansova fortecia Ukrajinny: NBU prezentuvav novu Strategiju, sfokusovanu na sprotyvi rosij's'kij agresiji ta vidnovlennja krajinny [Financial fortress of Ukraine: NBU presented a new Strategy focused on resisting Russian aggression and country recovery]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy> (accessed 1.10.2023).
12. Kolodijzev O. M., Lesik V. O., & Kotsjuba O. V. (2016). Pidvyschennja rivnja kapitalizaciji vitchezynjanoji bankivs'koji systemy: hronologija zmin, vymohy ta formuvannja prognoziv na prykladi bankiv z inozemnym kapitalom [Increasing the capitalization level of the domestic banking system: chronology of changes, requirements, and forecasting based on the example of banks with foreign capital]. *Global'ni ta nacional'ni problemy ekonomiky – Global and national economic problems*, vol. 13, pp. 511–516.
13. Lesik V. O. (2016). Formuvannja prognoziv shchodo rivnja kapitalizaciji vitchezynjanyh bankiv z inozemnym kapitalom [Formation of forecasts on the capitalization level of domestic banks with foreign capital]. *Materialy IV Vseukrajins'koji naukovy-praktyčnoji Internet-konferenciji "Rozvytok finansovogo rynku v Ukrajinny: problemy ta perspektyvy"* [Materials of the IV All-Ukrainian scientific-practical Internet conference "Development of the financial market in Ukraine: problems and prospects"] (Poltava, November 10, 2016). Poltava: PoltNTU, pp. 236–238.
14. Nacional'nyj bank Ukrajinny. Osnovni pokaznyky dijal'nosti bankiv Ukrajinny [Key performance indicators of banks in Ukraine]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (accessed 15.09.2023).
15. Sugonjako O. A. (n.d.). Uroky bankivs'koji kryzy 2008–2009 rokiv i shljahy strategichnoji transformaciji bankivs'koji haluzi Ukrajinny [Lessons of the banking crisis of 2008–2009 and ways of strategic transformation of the banking sector of Ukraine]. *Analychna zapyska – Analytical note*. Available at: <http://www.aub.org.ua> (accessed 15.09.2023).
16. Pro zatverdzhennja Metodychnyh rekomendacij shchodo rozrahunku rivnja ekonomichnoji bezpeky Ukrajinny [On the approval of methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine]: Nakaz Ministerstva ekonomichnogo rozvytku ta torgivli Ukrajinny [Order of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine] from 29.10.2013, № 1277. Available at: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm (accessed 15.09.2023).
17. Rishennja pro rozpodil bankiv na hrupy [Decision on the distribution of banks into groups] № 40 from 5.02.2021, NBU. Available at: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_05022021_40_CCRB_PS (accessed 15.09.2023).
18. Gordijchuk D. (2022). Ukrajin's'kyj "Alfa-Bank" ostatochno zminiv nazvu na Sense Bank [Ukrainian "Alpha-Bank" finally changed its name to Sense Bank], 12. Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/12/1/694466> (accessed 19.09.2023).
19. Oficijnyj sajt Nacional'nogo banku Ukrajinny [Official site of the National Bank of Ukraine]. Available at: <https://bank.gov.ua> (accessed 09.2023).
20. Krykljij O. A., & Maslak N.G. (2008). Upravlinnja prybutkom banku: monografija [Bank profit management: monograph]. Sumy: DVNZ "UABS NBU", 136 p.